

Naturskyddsföreningen Höör

Granskningsyttrande Översiktsplan Höör -2045

Diarienummer KSF 2025/76

Sammanfattning

Naturskyddsföreningen Höör har tagit del av översiktsplanen och tillhörande underlag och lämnar följande synpunkter.

Vi vill betona vikten av att värna kommunens grönområden, vattenmiljöer, jordbruksmark och naturvärden i den fortsatta samhällsplaneringen. I medborgarenkäten framgår att en stor majoritet (88 %) av Höörborna uppskattar naturen i kommunen, särskilt att ha "naturen runt knuten" och att det är "spännande naturområden med vandringsleder".

Kommunen lyfter själv målet om en "god hållbar livsmiljö och bra boende för alla" och vi anser att detta behöver vara en tydlig utgångspunkt i all fortsatt planering.

Vår övergripande synpunkt är att översiktsplanen behöver präglas av större återhållsamhet med exploatering, tydligare hänsyn till klimatförändringar och bättre underlag innan områden pekas ut för framtida bebyggelse.

Övergripande anser Naturskyddsföreningen Höör att...

- ... kommunen bör omvärdera omfattningen av den planerade bostadsutbyggnaden, eftersom Prio 1-områdena (exklusive Elisefarm) ser ut att täcka behovet under planperioden.
- ... kommunen behöver säkerställa att föreslagen exploatering inte motverkar den klimatanpassning som översiktsplanen själv lyfter som avgörande.
- ... planeringen i högre grad behöver utgå från att bevara och stärka grönstrukturen som en central del av kommunens klimatanpassning.
- ... kommunen bör redovisa hur dikningsföretag beaktas i planeringen samt hur skyfallshantering och dagvattenlösningar säkerställs för varje utbyggnadsområde.
- ... arbetet med våtmarker är mycket viktigt och bör prioriteras samt integreras som en central del i planeringen.
- ... kommunen bör integrera planering för lokal energiproduktion i översiktsplanen, både genom utpekade markområden och genom att prioritera installationer på befintlig bebyggelse.
- ... kommunen bör planera för stadsodling i nya exploateringsområden samt aktivt skapa förutsättningar för gemensamhetsodling i befintlig bebyggelse.

- ... kommunen bör säkerställa att förorenade områden utreds mer ingående och redovisas tydligt, samt att nödvändiga utredningar genomförs innan mark tas i anspråk för exploatering.
- ... 3-30-300-regeln bör tillämpas konsekvent i all planering, utvärderas och följas upp i kommande detaljplanearbete.
- ... sammanhängande grönstråk bör pekats ut tydligare och ges ett långsiktigt skydd i den fortsatta planeringen.
- ... uppdaterade och fullständiga naturvärdesinventeringar ska utgöra ett grundkrav innan fortsatt planering och exploatering av de aktuella områdena.

Bakgrunden till Naturskyddsföreningen Höörs åsikter finns att läsa nedan.

1)Exploatering och bostadsutbyggnad

För att Höör ska kunna behålla sin karaktär som naturnära kommun behöver exploatering ske med större återhållsamhet än vad som framförs i planen. Kommunen anger att nationella miljömål, såsom begränsad miljöpåverkan, ett rikt odlingslandskap och ett rikt växt- och djurliv, ska vara vägledande i planeringen, vilket bör återspeglas mer.

Enligt planförslaget omfattar Prio 1-områdena (exklusive Elisefarm) cirka 1 538 bostäder. Med kommunens antagande om 2,3 personer per bostad motsvarar detta bostäder för cirka 3 500 personer. Utbyggnaden motsvarar därmed ett behov om cirka 160 personer per år, vilket innebär att dessa områden täcker hela planperioden fram till 2045.

Naturskyddsföreningen Höör anser att kommunen bör omvärdera omfattningen av den planerade bostadsutbyggnaden, eftersom Prio 1-områdena exklusive Elisefarm ser ut att täcka behovet under planperioden.

a)Dagvattenhantering, skyfall och rening - våtmarker

Vi ser positivt på att kommunen i dokumentet "Förutsättningar och hänsyn" lyfter våtmarkernas betydelse, både för klimatanpassning och biologisk mångfald, samt att åtgärder för restaurering planeras.

Både Naturvårdsverket och även Sveriges miljömål lyfter att en hållbar dagvattenhantering i översiktsplanen behövs. Vi anser att Höör bör ha motsvarande ambition, särskilt med tanke på kommunens värdefulla sjöar, vattendrag och våtmarker.

Naturskyddsföreningen anser att arbetet med våtmarker är mycket viktigt och bör prioriteras samt integreras som en central del i den fortsatta planeringen. Och att kommunen bör redovisa en tydligare strategi för dagvattenhantering, skyfall och rening, med fokus på fördröjning, rening, skydd av bebyggelse och skydd av känsliga vattenmiljöer.

b) Klimatanpassning

Skog, våtmarker och andra grönområden bidrar till att rena luft, dämpa värmeböljor, ge skugga samt hantera och fördröja vatten vid kraftiga regn. Minskad andel grönstruktur innebär därmed en försämrad förmåga att hantera de klimatförändringar som redan påverkar kommunen.

Kommunen lyfter själv att värmeböljor och brist på dricksvatten är centrala risker, samt att: "Kommunens goda tillgång till grönområden har en betydande roll för att mildra effekterna av både översvämningar och värmeböljor." Samtidigt innebär den föreslagna utbyggnaden att betydande ytor av skog, våtmark och jordbruksmark tas i anspråk.

Vi anser att kommunen behöver säkerställa att föreslagen exploatering inte motverkar den klimatanpassning som översiktsplanen själv lyfter som avgörande.

Vi anser att planeringen i högre grad behöver utgå från att bevara och stärka grönstrukturen som en central del av kommunens klimatanpassning.

c) Dikningsföretag vid Ringsjön

I avsnitten om Ringsjöns utveckling och vägledning saknas ett tydligt resonemang kring de dikningsföretag som finns inom avrinningsområdet. Samtidigt framgår att dessa områden är särskilt utsatta för klimatrelaterade översvämningsrisker och används i kommunens klimatarbete för att identifiera sårbarhet. Det är oklart hur kommunen avser att hantera dikningsföretag, särskilt i de fall de berörs av planerad exploatering.

Vi anser att kommunen bör redovisa hur dikningsföretag beaktas i planeringen.

d) Hållbar elproduktion

För att bidra till en långsiktigt hållbar energiförsörjning bör kommunen i översiktsplanen tydligare peka ut lämpliga områden för solenergianläggningar. Det finns även stor potential att öka produktionen genom installationer på kommunala byggnader och andra befintliga fastigheter.

Vi anser att kommunen bör integrera planering för lokal energiproduktion i översiktsplanen, både genom utpekade markområden och genom att prioritera installationer på befintlig bebyggelse. Och samtidigt lägger krav på företag som utför exploateringen.

2)Övrigt

a)Stadsodling

Stadsodling är en viktig del av en socialt och ekologiskt hållbar samhällsutveckling. Gemensam odling kan bidra till ökad folkhälsa, stärkt social sammanhållning och förbättrad lokal livsmedelsberedskap. För att möjliggöra detta behöver mark för odling avsättas i både nya och befintliga bostadsområden.

Vi anser att kommunen bör planera för stadsodling i nya exploateringsområden samt aktivt skapa förutsättningar för gemensamhetsodling i befintlig bebyggelse.

b)Förorenade områden

I samrådet 2025 lyfter Länsstyrelsen att det finns fler potentiellt förorenade områden i kommunen än de som redovisas i översiktsplanen. I EBH-databasen finns flera objekt med risk för föroreningar, bland annat kopplade till tidigare verksamheter som kemptvättar, brandövningsplatser och brandstationer, där även PFAS-föroreningar kan förekomma. Länsstyrelsen efterfrågar därför ett utvecklat resonemang kring hur dessa områden förhåller sig till föreslagen mark- och vattenanvändning. Kommunen anger i sitt svar att man inte har identifierat några ytterligare potentiellt förorenade områden.

Vi anser att kommunen bör säkerställa att förorenade områden utreds mer ingående och redovisas tydligt, samt att nödvändiga utredningar genomförs innan mark tas i anspråk för exploatering.

c) Grönska i tätort

3-30-300-regeln, som lyfts av bland annat Boverket och Naturvårdsverket, konkretiserar behovet av grönska i urbana miljöer genom tydliga riktlinjer: tillgång till 3 träd nära bostaden, tillräcklig (30%)krontäckning i stadsdelar samt närhet till grönområden(300m). Kommunen anger i översiktsplanen att denna princip ska vara vägledande i planeringen.

När det gäller grönstruktur i tätorten saknas en tillräckligt tydlig redovisning av sammanhängande grönstråk.

Vi anser att 3-30-300-regeln bör tillämpas konsekvent i all planering, utvärderas och följas upp i kommande detaljplanearbete. Vi anser att sammanhängande grönstråk bör pekas ut tydligare och ges ett långsiktigt skydd i den fortsatta planeringen.

d) Naturvårdsinventeringar

Naturvårdsprogrammet är i behov av uppdatering, då stora delar bygger på inventeringar från tidigt 2000-tal, och Calluna inventeringen 2024–2025 omfattar endast en begränsad del av de utpekade områdena.

De genomförda naturvärdesinventeringarna (NVI) är dessutom begränsade i sin omfattning, vilket innebär att underlaget inte är tillräckligt för att bedöma konsekvenserna av föreslagen exploatering.

Efter NVI 2024–2025 lyfter Calluna bland annat behov av kompletterande inventeringar:

- Skogsområden behöver inventeras avseende fåglar och fladdermöss
- Våtmarker och småvatten behöver inventeras avseende groddjur
- Vattendrag är endast inventerade från land och kräver fördjupade undersökningar vid planering som kan påverka vatten

Vi anser att uppdaterade och fullständiga naturvärdesinventeringar ska utgöra ett grundkrav innan fortsatt planering och exploatering av de aktuella områdena.

e) Dragningen av nya järnvägsspår

Trafikverkets planering för två nya järnvägsspår genom kommunen utgör både möjligheter och hot. Utökad pendeltågstrafik är en nödvändig grund för minskning av bilåkandet och därmed förbättring av luftkvaliteten, minskat koldioxidutsläpp mm. Det är få frågor som är så avgörande för kommunens framtida utveckling som att de nya spåren placeras intill de nuvarande och inte får en ny sträckning utanför tätort kärnan, något som både kommunen och Naturskyddsföreningen framfört till Trafikverket.

Skulle Trafikverket ändå förorda en utbyggnad utanför tätorten kommer omistliga naturvärden att förstöras och invånarnas möjligheter att röra sig i denna natur att skäras av.

Vi anser att inför ett sådant möjligt hot att kommunen snarast bör påbörja inventering av arter och utreda övriga konsekvenser i de områden som skulle beröras så att alla parter kan bli medvetna om vad som står på spel.

3) Enskilda områden

a) Orupsberget

Kommunen lyfter att området innehåller flera nyckelbiotoper och biotopskyddsområden, samt att delar planeras bli Natura 2000-område och på sikt naturreservat. Detta bör genomföras skyndsamt för att långsiktigt säkerställa detta tätortsnära naturområde.

Vi anser att arbetet med att göra delar av Orupsberget till Natura 2000-område och naturreservat är mycket viktigt och bör prioriteras.

Vissa områden som fortfarande är med i ÖP är från ett miljöperspektiv svårt att förstå, som:

b) Eka/Fogdaröd 14,5 hektar

Området utgör en viktig grön lunga för centrala Höör, med funktioner som att förbättra luftkvaliteten i anslutning till en av kommunens mest trafikerade cirkulationsplatser samt att dämpa trafikbuller för närboende. Dessa funktioner har stor betydelse för både miljö och hälsa.

Den föreslagna exploateringen innebär att bostäder och även skolverksamhet placeras i direkt anslutning till intensiv trafik, vilket väcker frågor om lämpligheten ur ett hälsoperspektiv.

Kommunen anger att "Eka/Fogdaröd kompletteras med en skrivelse som säger att 'vidare utredning av naturvärden behöver göras inför kommande planarbete'". Samtidigt kvarstår betydande osäkerheter kring områdets funktion och värde i den befintliga miljön.

Vi anser att Eka/Fogdaröd bör utgå med hänsyn till områdets funktion som grön lunga, dess betydelse för luftkvalitet och bullerdämpning samt dess påverkan på boende- och livsmiljö.

c) Kv. Aborren (0,9 ha) samt Jägersbo söder (5,3 ha)

Länsstyrelsen bedömer att strandskydd kan komma att utgöra hinder för exploatering vid detaljplanläggning. Därför ifrågasätter vi seriositeten i att området tas upp för exploatering i planen.

Vi anser att Kv. Aborren samt Jägersbo söder bör utgå med hänsyn till strandskydd och närhet till vattenmiljöer.

d) Elisefarm (29 ha), jordbruksmark klass 7

Området utgör mycket högklassig jordbruksmark och är en del av den mest produktiva marken i Höörs kommun. Exploatering av sådan mark innebär ett irreversibelt ingrepp som påverkar möjligheten till framtida livsmedelsproduktion.

Den föreslagna utbyggnaden innebär dessutom en ny omfattande etablering i landskapet utan tillräcklig närhet till service och kollektivtrafik i Höör eller cykelförbindelser. Därtill finns risker kopplade till påverkan på vattenkvaliteten i Ringsjön.

I Samrådsredogörelse ÖP 2026 framgår att Länsstyrelsen, avseende utbyggnadsområde Elisefarm, bedömer att frågor kopplade till miljö kvalitetsnormer för vatten inte är tillräckligt utredda eller säkerställda, och att denna bedömning kvarstår även i ÖP 2026. I samma samrådsredogörelse lyfter Länsstyrelsen också stora utmaningar ur ett resurs- och hushållningsperspektiv, bland annat eftersom Elisefarm skulle innebära en helt ny omfattande utbyggnad i landskapet utan exempelvis närhet till service eller cykelförbindelser. Länsstyrelsen kopplar detta till att hållbar mark- och vattenanvändning är ett prioriterat område i det regionala miljömålsarbetet och att klimatsmart fysisk planering är ett prioriterat åtgärdsområde i Klimat- och energistrategin för Skåne 2025–2030.

I redovisningen av inkomna synpunkter om skydd av jordbruksmark, angående Samrådsredogörelse ÖP 2026, återges bland annat synpunkter från Länsstyrelsen och Lantbrukarnas riksförbund. I denna redovisning anges att Region Skåne lyfter vikten av att hushålla med Skånes jordbruksmark, eftersom den är en förutsättning för långsiktigt hållbar markanvändning och eftersom exploatering för bebyggelse och infrastruktur är ett irreversibelt ingrepp. I samma redovisning återges Lantbrukarnas riksförbunds synpunkt att kommunen lättvindigt rättfärdigar ianspråktagandet av jordbruksmark för framtida exploatering. LRF framhåller vidare att jordbruksmark som exploateras inte kan ersättas, att marken är viktig för livsmedelsproduktion och beredskap samt att jordbruksmarken är skyddad enligt lag.

Vi anser att Elisefarm bör utgå med hänsyn till områdets höga värde som jordbruksmark, exploateringens irreversibla påverkan, bristande förutsättningar för hållbara transporter samt osäkerheter kopplade till vattenkvaliteten i Ringsjön.

Styrelsen Naturskyddsföreningen Höör

2026-05-04

hoor@naturskyddsforeningen.se